

AZ ÁG. H. EV.
MISSZIÓ-
EGYESÜLET
HIVATALOS
KÖZLÖNYE.

MISSZIÓI LAPOK

Megjel. havonta.
Előfizetési ára :
1 évre 1 pengő.
Postatakarékpzt.
számla 17.270 sz.

ALAPÍTOTTA: SCHOLTZ ÖDÖN ESPERES.

SZERKESZTI: NÉMETH KÁROLY.

FELELŐS SZERKESZTŐ: NÉMETH KÁROLY.

A Missziói Lapok szerkesztősége: Lébény, Moson m.

Felelős kiadó: DRENYOVSKY JÁNOS Kispest, Fő-tér 12., fsz. 2.

A misszió és én.

(Túróczy Zoltán konferenciái előadása Pápán, okt. 3.
Vázlatosan, gyorsírási feljegyzés alapján.)

Jóllehet izléstelen dolog, hogy az ember mindig önmagáról beszéljen, a kilúzótt témának mégis van többféle jogosultsága is. Először lélektanilag jogosult; mert az ember úgy van teremtve, hogy mindent önmagára vonatkoztat. Például hányszor fordul elő a 73. Zsoltárban: „de én!” Van a témának keresztyén élettani jogosultsága is. A keresztyénséget nem lehet örökségül adni másoknak, nem lehet örökölni másoktól. Nekem magamnak kell életem legfontosabb kérdéseit megoldanom. Velem személyesen kénytelen Isten ezt a kérdést elintézni. A keresztyénség nem tanulható és talán azt is lehet mondani, hogy nem tanítható. A keresztyén ember nem pedagógiai produktum, hanem Istennek új teremtése. Ha ezt tudjuk, akkor megértjük, miért kell arra törekednem, hogy a keresztyénség az én keresztyénségem legyen. Az én hitem. Az én Megváltóm. Harmadik létjogosultsága a témának az isteni pedagógiai jogosultság: Isten egyénileg jelenti ki magát. Istennek vannak törvényei, amelyek egy világnak szólnak, de Isten mégis egyénileg jelenti ki magát. Az egyiknek viharban, a másiknak csendes szellőben. Negyedszer a gyakorlati létjogosultság: a keresztyénség nem spekuláció, hanem élet. Mindennek, ami a keresztyénségben van, motiváló ereje van. Meg akar engem indítani. Az ember kicsinynek érzi magát a misszióval szemben. A legtöbb ember csak azt látja, hogy milyen óriási ez a világ és hogy milyen parányi vagyok én magam. És így úrrá lesz felette a tehetetlenség érzése. „Kicsoda hengeríti el ezt a nagy követ?” Lelkünkben ott van a gondolat, hogy erőfeszítésünk hiába van. Így erősödik meg a közönyösség gondolata a misszióval szemben. „A lehetőség határán túl megszűnik a kötelesség.” De ez tévedés. Mert a lehetőség határát nem az ember állapítja meg; azt Isten állapítja meg. Egede János, Grönland misszionáriusa otthagya családját és lelkesíti állását, s ma már a helyzet Grönlandban az, hogy a missziót be lehetett szüntetni, mert nincs Grönlandban pogány. Aki a lehetőség határát emberileg akarja kimérni, ugyanabba a bűnbe esik, mint a csehek, akik a magyar határt a Kárpátoktól Komáromig hozták le. Van, aki azt mondja: én ebben a kérdésben nem vagyok közvetlenül érdekelve; én nem vagyok frontharcos, én a trénhez tartozom. Ámde Isten nem arra szánta a missziót, hogy

egy ember kimenjen a frontra, a háttérben pedig a híveknek egy egész serege aludjék abban a feltevésben és tudatban, hogy most már minden rendben van. Van-e joga a csonkamagyarországi protestantizmusnak nyugodtan aludni azon a címen, hogy két embere van a külmisszió frontján? Mi, csonkamagyarországi evangélikusok aludhatunk-e, mert évenként néhány pengőt ki tudunk juttatni a külmisszióra? A misszió nem arra való, hogy a mások teljesítményeivel elaltassuk a magunk lelkiismeretét. Isten országában állandó frontszolgálat van. Itt nincs Hinterland. Az Isten országa a maga teljességében egy harctér. Krisztussal járni azt jelenti, hogy fegyvert fogni; harcolni önmagammal, emberekkel és mindekkel. A finnek azt mondják, hogy Finnországból mennyországba harctéren át visz az út; ugyanez áll a Magyarországról és a Pápáról mennyországba vivő útra is. A keresztyén embernek nincsen szabadsága; nem kérhet kimenőt az Úrtól. Mindig szolgálatban áll. A külmisszió nem engedi meg azt, hogy trén legyen; frontszolgálatot vár tőlem is. Világosság, só, tanubizonyság kell lenni. Ez a három azt jelenti, hogy misszionáriusnak kell lenni. Az, aki azt mondja: én mégis csak csinállok valamit, mert adakozok a misszióra, imádkozom érte, érdeklődöm az ügy iránt, tagja vagyok a Misszióegyesületnek; az aki így intézi el a kérdést, az még nem állott szemben a misszió Urával. Ne felejtjük, hogy az Úr mindent, amit felkínálunk, nem önmagában mér, hanem azt nézi, hogy mit tartottunk meg magunknak. (Szegény asszony filére.) Milyen az én adományom viszonylagos értéke? Mennyit adtam a misszióra, és mennyit fordítottam magamra? Milyen gyálázatosan kevés az, amit az Urnak adtam! Imádkozásunkat illetően: hogyan és mennyit imádkozom a misszióért s ehhez arányítva a magam ügyéért, azért, amiben közvetlenül vagyok érdekelve? Milyen kánikulai hőség uralkodik a lelkemben, mikor magamért imádkozom, s milyen hűvös ősz, amikor a misszióért imádkozom! Aránylag mennyit áldozol a misszióra és mennyit önmagadra, mennyit a mulandó dolgokra? Amit Istennek felkínálsz érdeklődés szempontjából, az semmi. Várod-e te vissza az Urat? Damaszkuszban a mohamedánok várják az Urat. Tornyt építettek, ennek a toronynak az aljában istálló, az istállóban egy fehér paripa van, hogy mihelyt megérkezik az Úr, azonnal rápattanhasson annak a hátára és beszáguldhassa rajta a világot. Mennyi érdeklődést ébresztesz te másokban a misszió iránt? Nem egészséges annak az embernek a misszióhoz való viszonya, aki nem akarja azt, hogy mások is felgyúljanak a misszió ügye iránt. Istennek a misszióban én rám nincs szüksége. A misszió én nélkülüm is megy előre, legfeljebb én maradok le. Az Úr diadalát nem lehet megakadályozni; ahogyan nem lehet megakadályozni a tavaszt, ha itt az ideje. Istennek nincs szüksége énrám, mert ő a kövekből is tud magának misszionáriusokat teremteni. Pénzemre sincs szüksége, mert övé az arany és övé az ezüst. Nekem van a misszióra szükségem. Nekem van szükségem arra, hogy szabadjon adnom a misszió szent ügyéért. Szükségem van rá azért, mert a misszió

nélkül nem üdvözülhetek. Az üdvösség utja a golgotai kereszt, ember nem járulhat hozzá semmivel. Aki a mennysországba bejut, az mind ingyen kegyelemből jut be. De mindenki, aki kegyelemből megtartatik, magán hordozza ennek a jellegét a maga missziói munkájában. Krisztus minden tanítványa bizonyágtevő. Aki hallgat az Isten kegyelméről, az nem tapasztalta meg. Aki elfogadta az üdvösséget, az nem tud hallgatni róla. E nélkül tehát nincs üdvösség.

A diakonissza a külmissziói munkában.

Irt: **Streng Lina** diakonissza.

Egyik advent 2-ik vasárnapi estéli istentiszteleten küldtettem ki a kelet-indiai tamul néphez missziói szolgálatra. Mikor azután hamarosan bucsuznom kellett szülőföldemtől, amely akkor a téli tájék ragyogó pompájában csillogott, a bucsuzás az Advent 2-ik vasárnapi epistola örömeinek jegyében történt: „Valást tesztek rólad a pogányok között, és dicséretet éneklek a te nevednek“ Róm. 15, 9. Ugyanis az én diakonisszahivatásom, különösen mint szegény- és beteg-ápoló nővért, minél jobban kényszerített arra, hogy belenézzek az emberi élet belső és külső nyomorúságába, annál világosabban felismertem, hogy csak azoknak szolgálhatnak mindenek javukra, akik az Istent szeretik, ellenben a többiek, a nagy fájdalommal összetörnek és kétségbe esnek az élet értelme és célja felől. Gyermekkori álmomból, hogy Indiába kerüljek ki, így lett erős vágyakozás, hogy azoknak, akik Istent nem szeretik, mert őt nem ismerik, hirdessem Isten szeretetét és kegyelmét. Isten a mi Urunk biztosan és barátságosan egyengette azután az utakat a missziói szolgálatra, s egyszerre csak, szinte észrevétlenül, rálephettem India csodás földjére. Az idegenszerű ország pálmáival és virágzó fáival, gyötrő forróságával, kígyóival és skorpióival nem sokáig kötötte le figyelmemet; csakhamar rá kellett jönnöm arra a tapasztalatra, hogy a barna emberek élete, idegenszerű külső és belső sajátságai ellenére, szintén emberi élet a maga magasságaival és mélységeivel. És nem csalódtam: a pogányok erőtelének az élet feladataival szemben, mert nem tudják, hogy az élet ruha, melyet Isten szeretete sző a lelkünk köré. Életboldogságnak mintegy a beteljesedése volt, amikor mint diakonissza bizonyosodhattam meg afelől, hogy az evangéliomban erőt és segítséget nyújthatok a pogányoknak. Persze eleinte szinte áthághatatlan fal állott köztem és a pogány asszonyok közt: a nyelv! Egy merőben idegen nyelven kell az evangéliumi üzenetet átadni a pogányoknak! Hogy értelmünkkel és nyelvünkkel erre képesek vagyunk, már ez magában is azt bizonyítja, hogy Isten maga ott áll a missziói parancs mögött.

A pogány asszonyok igen szűk életkorlátok közé vannak szorítva. Ennek akkor jövünk igazán tudatára, amikor a pogány családokhoz bejárósak leszünk. Akkor vesszük észre, hogy milyen nehéz magunkat velük megértetnünk. A pogányoknak sejtelmük sincs arról, hogy mi is tulajdonképpen a diakonissza. Nem ismerik az Urat, akinek szolgálni szabadon és akadálytalanul a diakonisszát annyira boldogítja. Mi több: az indiai pogányság a nőnek egyáltalán nem ad önálló életjogosultságot. Ilyen jogosultsága csak a férjes asszonynak van. A pogány asszonyok mindig szerefelett csodálkoztak, hogy én, aki hajdon vagyok, merészelek az istenek színe elé állni; annál inkább csodálkoztak ezen, mert minden ideirányuló figyelmeztetésüknek és intelmüknek vidám gondtalansággal fittyet hánytam. Az indiai házakban nincsen butor; ha nem akartam látogatásaim alkalmával keresztbe rakott lábaimon ülni, magammal kellett vinnem a tábori széket. Egy ízben a tábori székem mögött az egyik pogány asszony azt mondta a másiknak: „Ennek a nővérnek a szülei nagy bünt követtek el!“ Szüleim jóhírnevét féltve odafordultam a két asszonyhoz azzal a kérdéssel: „Mit tudtok ti az én szüleimről?“ és azt a feleletet kaptam: „Arra értjük, hogy magát nem adták férjhez!“ S én nem mertem az asszonyoknak azt válaszolni, hogy én nem akartam férjhez menni; mert attól félttem, hogy ezzel a válasszal teljes megvetésüket fogom magamra zudítani. S emellett a felfogás mellett éppen a házasság

a pogány asszonyra nézve a pogányság súlyos átkával van megverve! A hirhied indiai gyermekházasság oka épen az, hogy a pártában maradt leány meghalhat és nem juthat az istenek színe elé. Tehát a minél korábbi házassággal kell mintegy bebiztosítani a leánygyermeket az istenekkel szemben. Mikor az ember látja, hogy a pogány családokban ez mennyi gondot és félelmet okoz, akkor az Isten gyermekeinek dicső szabadságát érzi a diakonissza a szívébe költözni, hogy a pogány nőknek bizonyítható tehet arról, hogy „mi mindnyájan egyek vagyunk a Krisztus Jézusban, itt nincs férfi, sem nő“ Gal. 3, 28. A pogány nőknek ez mesebeszéd; nem hiszik el. Ha fiúgyermek nem halhatna meg, akkor az ember gyönyörködhetnék egy-egy ilyen indiai jegyespárban: 8 éves menyasszony, 14 éves vőlegény! De az a pogányságnak vérző igazságtalansága, hogyha a gyermek férj meghal, akkor a gyermekasszonyra holtig tartó özvegyiségének a foltja és gyalázata vár. Egyik legfájóbb emlékem, hogy szemben álltam egy ilyen fiatal özvegygel és őt kellett vigasztalnom. A vigasznyújtásnál könnyebb volt megértenem azt, hogy az okos pogányság az özvegyégetés borzalmas megoldását választotta. Indiában százezer számra vannak 10 éven aluli özvegyasszonyok. Atengedjük e ezeket a gyermekeket a saját vallásuk „boldogításának“? A pogány felfogás szerint a feleség bűnös a férje halálában; de a férje sohasem bűnös a felesége halálában. Az özvegy asszony nem mehet férjhez, de az özvegy férfi akárhányszor nősülhet. Ebből az a rettenetesség következik, hogy 30, 40, 50, 60 éves férfiak ilyen gyermekleányokat vesznek feleségül — nem ritka esetben irtózatossors, amelynek a szülők az istenek haragjától félve, kénytelenek átadni leánykájukat. Sem az angol kormány, sem Gandhi nem tudtak érdemleges eredményt elérni a gyermekházasságok terén. Maguknak a pogányoknak minden jobb és józanabb belátása kudarcot vall a pogányság ördögi hatalmával szemben. A pogány vallásosság erősebb, mint az emberi értelem. A pogány családfő, mielőtt házába belép, szandáljaival együtt mindent levet magáról, amit az európai gondolatvilág mutatott neki s otthonában minden marad a régiben. A pogányságot csak az evangéliom tudja legyőzni!

Rám nézve felejthetetlen az a pogány ifjú, aki belépett hozzám, amikor felütött bibliából Ésaiás próféta könyvének 42. részét olvastam. Szerencsére a német biblia mellett ott volt felütve az angol biblia is, mert ahogyan a szomjuhozó ráveti magát a forrásra, úgy foglalta el a helyemet ez a pogány, belemerült ennek a fejezetnek az olvasásába és olvasás közben megfélekedzett rólam és az egész világról. Csakhamar nagy vágyakozással suttogta: „Igen, Isten meg fogja cselekedni.“

Egy másik alkalommal egy öreg, büszke brahmán állt mellettem és kijelentette: „Lássá, amikor itt ülök a maga Bibliája mellett, akkor tudom, hogy keresztyénné kell lennem; de mikor megint kimegyek a magam népe közé, akkor félek ettől a lépéstől.“ S mikor azt mondtam rá: „De azt el kell ismernie, hogy keresztyénné lenni nem szegény!“ keserűen válaszolta: „Szegénynek nem szegyen, de az életemet kockáztatom.“

S mennyire érthető ennek a kockázatnak a rettegése! Gondoljuk csak meg: annak felismerésétől, hogy a pogányság bűn, milyen hosszú még az ut addig a hiterőig, amely képessé tesz arra, hogy mindent elhagyjunk s az élő Istennek szolgáljunk!

Még most is fájdalmasan cseng a lelkemben egy mély lelkületű pogány asszonynak sóhajos panasza: „Kedves nővér, mit csináljak? A bálványokat nem akarom már imádni soha többé és a családommal mégis be kell mutatnom a pogány áldozatokat. Hiszen a férjemet nem hagyhatom el, mert hűséget esküdtem neki!“ Megremeg ilyenkor a missziói nővérnek szíve-lelke s nem tehet mást, mint hogy mélyen meghajol a missziói parancs előtt és szilárd erővel megmarad amellett, hogy az Úr az ő Igéje mellé áll és mellette marad. Ez a szegény asszony is megnyugodott, mikor arra kértem, maradjon meg hűségesen az evangéliom mellett, amíg majd az isteni kegyelem utat mutat neki.

Egy napon egy 14 éves asszony fordult hozzám: „Nővér, egész életemben nem gyaláztathatom és veretethetem magamat, pedig minden nap ezt csinálják velem, ha nem vagyok hajlandó a bálványoknak áldozni. Ugyan kérdezze meg az Úr Jézust, mit csináljak; majd megint eljövök a válaszáért.“ S a kicsike asszony megint eljött s a barna fejcskője alázatosan és mélyen lehajolt amikor azt mondtam neki: „Az Úr Jézus azt mondta, hogy ő teérted tövissel koronáz-

tatta meg és keresztre feszítette magát, hát te nem akarsz érte semmit sem szenvedni? Halkan, de határozottan szolt a felelet: „Ha ő ezt mondja, akkor hát szenvedni akarok, mert őhozzá akarok jutni.“

Nagy nehézséget okoz a pogány nőkkel való érintkezésben az, hogy a pogány nő hozzá van szokva, hogy neki hazudnak. Ugyhogy nem is várja fölünk eleinte azt, hogy az igazat mondjuk neki. A bálványistenek ostoba és mocskos történeteit összetett kezekkel kell ugyan hallgatnia, de ő maga sem hisz bennük. Az asszonyokkal nem közlik az indiai pogányvallásban található igazság-morzskákat sem. Egyízben pogány nyelvtanítómmal egy pogány könyvben igen szép imádságra bukkantunk. Szen rehányólag kérdeztem tőle: „Miért nem ismerik a maguk asszonyai ezt az imádságot?“ Büszkén azt vágta rá vissza: „Az asszonyok ilyenmire nem méltók, — ők csak beszennyeznek.“ Önkéntelenül is azt kérdeztem tőle: „Mondja csak, ha maguk a nőket ennyire megvetik és lenézik, honnét van, hogy a vallásukban mégis szerepelnek istennők?“ erre ő ijedten így felelt: „Igen, hát asszonyok nélkül mégsem lehetünk el!“

A pogányokkal való érintkezésben az ember napról napra, óráról-órára a legbődületesebb ostobaságokba botlik bele és emiatt majdnem elveszti az emberi értelemben vetett bizalmát — mert hiszen az indiai bölcsesség világhírű! Mikor egy indiai asszonnal a képes bibliám mellett ültünk, az asszony férje diadalmasan így kiáltott fel: „Na látja! maga ezeket a képeket mutogatja, mi pedig ezeket!“ s ezzel rámutatott a falra akasztott bálványképre. Nyugodtan tettem neki egy javaslatot: „Tegyük próbát, hogy a mi képeink is ugyanolyanok-e. Én eltépem az én képeimet, tépje el maga is a magáét!“ és képes bibliám egyik lapját elhasítottam — ekkor a brahmán megmerevedve, a felesége reszketve álltak; bálványképét nem merte széjjeltépni.

Egy misszionáriust egy napon meglátogatott egy pogány, aki európai divat szerint öltözködött, arany szemüveggel és aranyórával s angol nyelven beszélgetett a misszionáriussal a világ eseményeiről. A pogánynak a tekintete hirtelen azokra a bálványfigurákra esett, amelyeket indiai emberek, miután keresztyénné lettek, a misszionáriusnak átszolgáltattak. A pogány félénken nézett a bálványokra s megkérdezte a misszionáriustól: „Hát nem fél maga ezektől?“ s a mosolyogva feltett válaszkérdésre: „Agyagfiguráktól félnék?“ az a komoly felelet jött: „Éjszakánként megelevenednek!“ — Lépten-nyomon erősebb lesz az emberben az a nyomasztó meggyőződés, hogy a pogányok élete tele van félelemmel és aggodalommal s még én magam sem tudtam szabadulni a borzalomtól, amikor pogány házaknál a falon az ijesztően fenyegető bálványképeket láttam. Annál hálásabb voltam, mikor Isten igéjének ereje erős védelmet teremtett körülöttem. Akkor a pogány asszonyok nagy álmélkodással és éledező örömmel hallgatták Megváltónk szenvedésének és dicsőségének történetét s megérhettem, hogy egyik asszony megtanult különbséget tenni a hazugság és az igazság között, izgatottan kiáltott fel: „Hiszen ez igaz történet! Az Úr Jézus mindezt igazán megcselekedte és megszerezte nekünk a mennyországot!“

Egyszer egy vén, ijesztő pogányasszony rimánkodva tárta felém a kezét és arra kért: „Vezessen engem vissza Istenhez, hozzá kell mennem.“ Ez az öregasszony valahányszor elmentem a lányához és a bibliából olvastam, mindig a közelben ült, sötétben és élesen nézett rám. Én pedig megtudtam, hogy ez az asszony körülbelül 40 esztendeje mint fiatal özvegy 2 gyermekével együtt megkeresztelkedett a mi gyülekezetünkben s az anyakönyvben meg is találtam az idevonatkozó bejegyzést. Azért alig tudtam a füleimnek hinni, mikor arra a kérdésemre: „Melyik Istenhez kell neked visszamenned?“ reszkető örömmel hallottam választ: „Jézus Istenhez!“ Tehát a megkeresztelése mégsem volt kárba vesztett, hanem sok év múltán is képessé tette ezt az elveszett bárányt arra, hogy felismerje pásztorának hangját. Az Úr segítségével minden akadályt legyőzött, a pogány asszony visszatérhetett és idő multával boldogan halt meg. Szabad-e még kételkednünk, hogy az evangéliom a legerősebb hatalom s célját eléri, ha Isten órája ütött?

A missziói munka éjjel-nappal erős, bátor hitet követel és megszilárdít bennünket, hogy az Igénéli maradjunk, mert a missziói munkának alig áll más segédesszköz rendelkezésére, különösen a pogány nőkkel szemben, akik a házhoz vannak kötve. Igaz, hogy a missziói munka többnyire magános őrszemre állítja az embert, mert a nagy munkamezőn kevés a misszionárius. De ez a magános-

ság nem csüggeszti a diakonisszát, mert keze anyaházának biztos kezében pihen és újból meg újból beletekinthet az anyaház szeretetteljes, figyelő szemébe. A diakonissza így soha sincs egyedül és a missziói hivatás a diakonisszának mindig legdicsebb földi célja marad.

Első benyomásaim Indiában.

Minthacsak álomvilágban járnék, mióta ebben az idegen országban tartózkodom. Olyan sokfélék és változatosak a benyomásaim, hogy hasonlíthatnám a feliasztott madársereghez, amely ijedezve röpköd ide-oda; csak ha időt enged neki az ember, akkor csendesedik el lassanként. Indiában minden idegen. Az ország, az emberek, szokásaik, erkölcsük, az éghajlat sőt még a növények és az állatok is. Mindez erősebb vagy gyengébb benyomást tesz az ujonnan érkezőre, aszerint, hogy hallomás, vagy olvasmányok után milyen képet alkotott magának Indiáról.

Indiai tartózkodásomnak mindjárt az elején résztvehettem egy „indiai” ebéden. Március 8-ikán, vasárnapon, volt Trankebárban a Lipcsei Misszió jubileumi ünnepélye. Más missziói társulatok képviselőin kívül velünk ünnepeltek a tanulmányi és tanítói is, akiket délből vendégül láttunk. A Lipcsei Misszió bérelte ház verandáján két sorban gyékényeket terítettek le, úgyhogy középen szabad járást hagytak. Mi éppen az indiaiakkal szemben telepedtünk le. Legelőször egy nagy fazékból banánlevélen rizst hoztak, ugyanugy húst és főzeléket az ismeretes Curry-mártással. Az indiaiak nem használnak evőeszközt. Jobb kezük ujjával igen ügyesen összekeverik az ételeket, kicsiny golyókat gyurnak belőlük és úgy dobják be a szájukba, hogy ajkukat nem is érinti az étel. Örültem, hogy mi európaiak kanalat kaptunk, mert gyakorlat kell hozzá, míg az ember indiai módra tud enni. Bizonyosra veszem, hogy ujonc létemre gyakran megmosolyogtattam az indiaiakat ügyetlenségemmel. Egyébként is nehezemre esett keresztbe rakott lábakkal ülnöm a gyékényen, mert a dolog nem olyan egyszerű, mint amilyennek látszik. Megkönnyebültem lélekzettem fel, amikor ebéd végeztével talpra állhattunk.

Idéerkezéseimkor Délindiaiban a rizs aratás már véget ért, úgyhogy a keresztények mindenfelé aratási hálaadó ünnepet tartottak. Panampaliban résztvettem egy ilyen ünnepen. Panampali Mayavaram filiája, körülbelül tőle egy órajárásnyira. A mayavarami internátus leányvendékeivel gyalog vágtunk neki az utnak, vasárnap reggel. Elindultunk még hajnali szürkületkor, hat órákor, mert itt a nap mihelyt felkel, mindjárt igen forrón süt. Érdekes volt ilyen korán végigmenni a városon. A keskeny, nyitott verandákon, a házak utcai oldalán kiterített gyékényeken még aludtak az emberek. Alacsony ágyak is akadnak; ezeket valahová a ház elé, sőt az utca közepére teszik ki. A házak kicsinyek és alacsonyak, a háztető majdnem földig ér, léghuzatot nem lehet csinálni, úgyhogy bent a házakban igen fojtó a levegő. Ezért van, hogy az indiaiak szívesebben alusznak künn a szabad ég alatt. Minthogy éjszakára sem vetkőznek le, bárhol álomra hajthatják a fejüket. Mayavaram körül a tájék egészen sík, úgyhogy köröskörül csak rónaságot lát az utas. A róna síkját csak itt-ott töri meg egy-egy viskó, pálmafa, törpe bozót. Az ut mindkét felén néhol magas fák nyujtogatják hosszú ágaikat, amelyekről légyökökerek lógnak. Olyan ez, mintha a fának szakáluk nőtt volna. A távolban néhány templomtorony furódik a levegőbe. Ókrökökkel rizst nyomtattak, szántottak; az asszonyok a tónál mostak; a pogányoknak nincs vasárnapjuk, csak a bálványaik ünnepeit ülik meg. Az indiai alföld vörösses porral mélyen takart utjain egy órát gyalogolni felér három órást otthoni gyaloglással. Igén kifáradva értünk Panampaliba. Az istentiszteletig még bőven ráértünk kipihenni magunkat a katecheta-ház árnyékos kertjében és verandáján.

Az egyszerű kis templom hétköznapi tanterem; a szószerk alatt vannak kifüggesztve az órarendek. A mai napra a templomot szépen feldíszítették papir koszorúkkal és élő virágokkal. Az oltár előtt halomban a gyülekezeti tagok adományai; rizs, banán, kókuszdió, mindenféle konyhakerti vetemény, sőt volt ott néhány tyúk is. Hiába kötötték össze a tyúkok lábát, azok mégis módját ejtették, hogy a rizs közelébe jussanak s ott csendes foglalkozással hasznosan töltsék ide-

jüket. Az istentisztelet már megkezdődött, amikor még mindig hoztak adományokat. Az igehirdetés a hallgatóságra való tekintettel katechezis alakjában történt. Istentisztelet után az adományokat elárverezték; szemmelláthatóan örültek az emberek, hogy minél magasabbra hajthatják az árakat; ebben annak is része volt, hogy az árverésből befolyt összeg a gyülekezet pénztárát gazdagította.

Megrázó hatást tett rám egy pogány temetési menet. A menet élén haladt a gyászoló család legidősebb fia; csészében a házi tűzhelyről vett tüzet vitt, amellyel a halotthamvasztás helyén kell meggyújtani azt a tüzet, amely a halottat elhamvasztja. Utána néhány férfi következett. Ezek vad mozdulatokkal haladtak az utcán, botokkal suhintgattak a levegőbe, földhöz vagdalták magukat, egyáltalán úgy viselkedtek, mint az eszeveszettek; hirtelen abbahagyták, tébolyodott szemmel körülnéztek, hogy azután annál szilajabban kezdjék újra. Mindez hatalmas ökörszarv-kürtök csontokig ható, velőtrázó bűgása, sivítása, rikoltása közt ment végbe. Ezzel riasztják el a gonosz lelkeket, akik árthatnának a halottnak. A halottat nyolc ember vitte egy papir koszorúkkal díszített egyszerű deszka nyoszolyán. A tarka-barka menetet ugrádozó gyerekek bávészködő hada kísérte. Milyen kézzelfoghatóan lépett itt elibém a sötétség hatalma!

Itt van a mi feladatunk! A mi Urunk Jézus Krisztus halála és feltámadása minket megszabadított ebből a sötét szolgaságból. Legyen övé a dicséret és a hála! Azoknak, akik még a félelem bilincseiben sinylődnek, most hirdetni akarjuk a mi boldogságunkat és örömünket mint Istennek gyermekei s meg akarjuk nekik mutatni az utat, a mennyei Atyához. A mi fetámadott és megdicsőült Urunk adja ehhez a munkánkhoz Szentlelkét! *Zimmermann Johanna Mayavaram.*

Az emberevők szokásai vagy szükség van-e pogánymisszióra?

Irtá: Horeczky Béla.

„Sohasem felejttem el a hegyi falvak emberevőinek arcát és szagát.“ Taylor.

Az ausztráliai szárazföldről északra egy soklábú, hatalmas sziget terpeszkedik, melynek Új-Guinea a neve. Ez a sziget felerészben a hollandok, felerészben az angolok birtoka. Talán nincs a földkerekségnek még egy darabja, ahol annyi testi lelki nyomorúság volna fellelhető, mint ezen a szomorú szigeten. Taylor Merlin Moore fiatal amerikai utazó, két társa kíséretében bemerészkedett ebbe a sötét országba. Folytonos életveszedelmek között bejárta e sziget tekintélyes részét s tapasztalatait könyvben örökítette meg. Ez a könyv a Magyar Földrajzi Társaság könyvsorozatában jelent meg és hátborgongató részleteket közül az emberevő vadak szokásairól. A könyvet az emberevőkről készült fényképfelvételek díszítik.

Új Guinea vagy más néven Pápuaszország csak 1883 óta brit birtok, a fehér ember tehát csak mintegy 53 évvel ezelőtt lett úrrá e terület felett. Fennhatósága azonban ma is alig terjed túl a tengerpartokon. Benn a sziget belsejében úgy él a bennszülött ahogy ősei korában élt: emberevő bestia, aki előtt csak egy tekintély létezik: a varázsló.

A pápuasz nem indul addig vadászatra vagy embervadászatra, míg a varázsló véleményét ki nem kérte. Nem fog hozzá nyomorult kis kertje műveléséhez, sőt még lakomájához sem ül le, míg a varázslót, akit ő puri-puri nak nevez, — meg nem kérdezte. A varázsló persze nem ingyen adja a jó tanácsot, hanem gazdagon megjutalmaztatja magát.

Jaj annak, aki a varázslóval ujjat húz. Azt a varázsló megálkossa s a babonás nép szerint ez minden esetben halálos veszedelmet jelent.

Nira-Oa, az egyik varázsló, egy fehér embert, aki ellen bosszút esküdött, következőképen akart elpusztítani: Ellopta a fehér ember zsebkendőjét. Azután fogott egy kigyót (ettől a közönséges, nem varázsló pápuasz föllötte retteget, mert azt a világ urának tartja), azt beletette egy agyagedénybe s mellé a zsebkendőt. Azután a befödött fazekat tűz fölött hevítette. Ilyen módon rettentően megkínozta a kigyót, majd elbujva, ellensége, a fehér ember közelében kieresztette. A fáj

dalmában megdühödött állat vakon neki rontott annak, akire a zsebkendő szaga emlékeztette, minthogy azt okolta fájdalomért. Szerencsére a kígyót a fehér ember kísérői ez alkalommal idejében ártalmatlanná tették.

Az angol kormányzóság egyik hivatalnok a egy alkalommal elmésen győzte le Taba-Koat, a környék leghírhedtebb varázslóját, még pedig a saját módszerével, a varázslással. Egyszerűen párviadalra hívta ki: mutassa be a fehér ember is és Tata-Koa is a tudományát, azután döntse el a nép, hogy melyik a hatalmasabb, a fehér ember-e vagy a fekete varázsló?

Összegyűlt a nép s a fehér ember 4 csodát mutatott be: 1. Egy köre puskaport szórt, majd nagyítóüveg lencséjével összegyűjtve a Nap sugarait, meggyújtotta. Amikor a láng és füst felcsapott, a bennszülöttek megrémültek. 2. Azután egy botot vett kezébe, melyben puskaszerkezet volt (vannak ilyen bot alakú puskák) és lelőtt vele egy madarat. Újabb elképedés. 3. Egy kagylóba vízszertű folyadékot öntött, majd meggyújtotta s az fényes lánggal égett. Persze a folvadék nem víz, hanem *borszesz* volt. Mikor a fehér ember tudtukra adta, hogy ha akarja, a tengert is lángba tudja borítani, akkor a vadak felordítottak rémületekben. A fehér ember megnyugtatta őket, hogyha jól viselkednek, ezt nem fogja megtenni. 4. A fehér embernek mesterséges fogsora volt. Ezt kivette és megmutatta nekik, majd hármat fordult és újból betette. Általános szörnyűködés!

Ezzel a 4 csodával a fehér ember teljesen meggyőzte a bennszülötteket a maga lebírhatatlan hatalma felől. Most következett volna a fekete varázsló, de az időközben jónak látta kerekét oldani. Csak napok mulva került elő az erdőkből. Ettől kezdve meghódolt a fehér ember előtt és békés foglalkozást kezdett. Varázslóból révész lett. Most ő szállítja az utasokat a folyón keresztül.

Az angol kormányzóság a bennszülöttekkel emberségesen bánik. Megvérti például bennszülöttet nem szabad. A tengerpart vidéki feketékből bennszülött rendőrséget szervez. Ezeknek mellét tábla ékesíti és puskával vannak felfegyverezve.

A pápuák legfontosabb tápláléka a kókuszdió. Olyan ez Új-Guineában, mint nálunk a kenyér. Kertjeikben vajmi csekély vetemény terem. Ezenkívül fogyasztanak disznóhúst, de mindennél kedvesebb csemege nékik a „hosszú-disznónak“, vagyis az embernek a húsa. Az a nap, amikor emberhúst esznek, ünnepszamba megy náluk. Körülülük a tüzet és az emberevők dalát kezdik énekelni. Az ének mind vadabul hangzik:

Emberhúsa éhes vagyok,
Nemsokára enni fogok!

Az áldozatot először megnyúzzák, majd megtüzesített köveken egészben sütik meg az emberpecsenyét. A főnök rendszerint a lábat vagy kezét kapja, mert ebben van az erő.

Mi vitte e szálnalmas teremtményeket az emberevérsre. Minden valószínűség szerint az éhség. Tény az, hogy Új-Guinea belső vidékein kevés olyan pápua van, aki természetes halállal múlta ki. De még az egy fokkal műveltebb tengerparti törzsek között is ősi hagyomány, hogy amikor új csónakot bocsájtanak vízre, vagy egy háznak az alapperendáit rakják le, embervért ontanak,

Ha azután egy szomszédfalubeli embert megölnek, a kölcsön visszafizetése nem kékik soká. Az új-guineai bennszülöttek lelkében nagyon mélyen gyökerezik a szemet-szemért, fogat-fogért és életet-életért elve. Mikor fogja ez a nép Krisztus követéinek szájából meghallani: Szeressétek ellenségeiteket... Imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket?! (Mt. 5, 38; 44). — Azért a megölt emberért az egész falut megtámadják és vérel mossák le a vért. Ez az ótestamentomból is ismert *vérbosszú szokása*. A véi bosszú következtében számos falu a szó szoros értelmében eltörlődött a föld színéről.

Amikor az új-guineai ifjú az első embert megöli, az mindegy, hogyan, lesből-e vagy harcban. és kit férfit, gyermeket, asszonyt vagy öreget, csak ember legyen, — akkor az ifjú feltűzheti a gyilkosság jelvényét, a kakadú-tollat, amely ettől kezdve, mint fejdísz ékesíti. Most már nagykorúvá avatják és házasságra léphet.

Mikor egy falú férfi népe harcba száll vagy gyilkolásra készül, az asszonyok és gyermekek elhagyják a falut és beveszik magukat az erdőségbé. Ha két harcos csapat találkozik egymással, a főnökök megállnak egymással szemben és kinyújtják karjukat. Ha megöletik egymást, ez a barátság jele s akkor szent a béke, de ha nem, akkor háború és mészárlás következik.

Az új-guineai ember nagyon babonás, éjjel nem meri kitenni a lábát a falujából. De van olyan törzs, amelyik éjjel támad. Ilyenkor fáklýafényt gyújtva, meglepetésszerűen rohanja meg az ellenséget.

A faluk várszerű erődítések és fenn épülnek a hegytetőn, 3—4 méter magas bambusz nád kerítés veszi őket körül. Mivel életük örökös harc egymás ellen, állandóan őrszemek figyelik, nem érkezke-e ellenség? Ha idegenek közelednek és az asszonyok meg a gyermekek nem futnak el, ez a helybeliek részéről békesség jele. De ha az asszonyok és gyermekek elvonulnak, akkor résen kell lenni, mert ez támadó szándékot árul el.

Minden törzsnek megvan a maga hegye. Egymással nem igen érintkeznek, nyelvök is különböz, bár egymást a szomszéd falvak lakói megértik. A drót nélküli telefonálást is ismerik. Át szoktak kiabálni a szomszéd falubelieknek a másik hegyre. Sokszor csekély ok miatt ott hagyják falujukat és új helyre költöznek.

Fegyvereik az íj, nyílvevsszó, fútykös, éles köfejsze és dárda, mely nem egyéb, mint kihegyezett hosszú bot. A dárda és nyílvevsszó végét megmérgezik, úgy, hogy rothadó húsban napokig benne tartják. Mérgezett karót ásnak bele a földbe úgy, hogy az ellenség belelépjen.

Az emberkoponyákat, úgy rokonaikét, mint ellenségeikét nagy előszeretettel gyűjtik. Mennél több a koponya, annál nagyobb a dicsőség. Némelyik kunyhóban 10—12 koponyát is találni. Olykor a kerítésre is kitűzdelik az emberkoponyákat.

Nagyon különös a temetkezési szokásuk. Ha egy törzsbeli férfi vagy nő természetes halállal hal meg, a hullát gerendákból összetákoltt magas emelvényen helyezik el s ott hagyják, míg egészen el nem rothad. Olykor a holttestem alá ülnek, hogy foszlányai reájuk hulljanak, mert az a hiedelem járja náluk, hogy ily módon a megholtak testi ereje reájuk száll át.

Ezek a szerencsétlen lények földbe ásott kunyhókban tanyáznak s együtt laknak állatjaikkal. E nyomorult viskókban csak meggrnyedve lehet járni. Itt azután együtt alszik kutya, disznó, asszony, gyerek és férfi. Az állatokkal azért bújnak össze, hogy meztelen testük a hűvös éjszakában ne fázzék. A tűzhely korma, szennye testükre tapad. Írtóznak a fürdéstől és a mosdástól. Ellenben bambuszpipáikból szeretnek pöfékelni.

A konyhaművészetben nagyon kevésre vitték. Burgonyát és jam-gyökereket pirítanak parázson. A madarat vagy disznóhúst nyársra szúrják és úgy pirítják meg a tűzőn. Edényt csak itt ott találni, főként a tengerparti törzseknel, amelyek műveltség dolgában egy fokkal magasabban állanak. Sőt csak néhanapján látnak, de drága árat hajlandók fizetni egy marék sóért. Munkaszerszámaik jóformán nincsenek. Az asszony egy kihegyezett bottal piszkálja meg a veteményes földet. Ez nekik az eke, ásó és kapa. A nehéz munkát az asszonyok végzik, azok cipelik a terheket, a férfiak pedig csak a parancsokat osztogatják.

Ezeknek a szerencsétlen embereknek úgyszólván semmi lelki műveltségük nincs. A szívességet nem értik meg, hanem azt gyengeségnek magyarázzák és kiaknázzák. A hála és köszönet fogalma teljességgel ismeretlen náluk. Pápua nyelven nem lehet megköszönni a szívességet vagy jólettet, mert ez a szó „köszönöm“ hiányzik a szótárukból. Ha a betegől azt kérdezik: Hogy érzi magát? Fáj valamije vagy jobban van? — megsértődik és kikéri magának, hogy valaki dolgába avatkozzék.

A szégyenérzetnek valami csekély maradványa felfalálható náluk, mert a férfiak elől, az ágyék táján növényi rostokból font kötöt viselnek, a nők és gyermekek azonban teljesen meztelenek. A jelbeszédben (mutogatásban) meglepően ügyesek. Gyermekek örömeiket lelik egy darab színes papirosban. Fülük cimpáját kifúrják és csontfüggőt vagy ennek hiányában, összesodort falevelet dugnak bele.

Nevetni kitűnően tudnak. Majd megpukkannak néha a hahotázástól. A fehér embert megcsodálják és bőrét megsimogatják.

Ezek az emberszörnyetegek nagyon rövid ideig élnek. Korán házasodnak. A nő harminc éves korára már nagynya, negyven éves korában pedig vén banya. A férfi, ha túléli ellenségei és a varázslók fondorkodásait, negyven éves korára tölyögő vén ember lesz. Nem vadászik többé, nem harcol, sőt még a falú tanácsából is régen kiöregszik akkorára.

E nyomorúságos emberi teremtményeknek Isterről alkotott fogalma majdnem semmi. Tény az, hogy a túlvilági lényektől nagyon félnek, szintűgy a halottaktól. Rettegnek ellenségeiktől is, tehát állandó félelem gyöttri őket.

Ily nagy emberi nyomorúság láttára összefacsarodik a szívünk. Szükség van-e pogánymisszióra? Minden keresztyén, aki a keresztyén élet és kultura áldásait élvezi, szívlelje meg a világ Megváltójának az Úr Jézusnak szavát: Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtésnek. Aki hisz és megkeresztelkedik üdvözül, aki pedig nem hisz elkárhozik. (Márk 16, 15. 16.)

Im messze távol
Mennyi millió nép
Ki még pogányság
Éjjelében él.
Hirdetni nékik
Isten szent Igéjét

Az Úrban bízva útra vaj' ki kél?
Teljes hatalom az enyém,
Teljes hatalom az enyém,
Elmenvén tanítások,
Minden népet hívjatok,
Én veletek vagyok!

A Missziói Gyermekszövetség órája.

Ének: A gonosz kívánságokról szóló ének. Pl.: Mit nékem e világ' Dunán-túli énekesk. 412.

Kezdő ima tartalma: Hálát adunk Istennek, hogy sok hiábavaló és gonosz kívánságunkat nem teljesítette és a világ számtalan kísértése között eddig megtartott. Bánjuk, hogy nem Isten országa volt legfőbb vágyunk.

A 9. és 10. parancsolatot ez igék alapján beszéljük meg: Nem tudjátok, mit kérték! Mt. 20, 22. Nem tudjátok, minémű lélek van tibennetek! Lukács 9, 55. A szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanubizonyságok, káromlások. Mt. 15, 19. Egy a szükséges dolog: és Mária a jobb részt választotta, mely el nem vétetik őtöle. Lukács 10, 42. Keressétek először Istennek országát és az Ő igazságát és ezek mind megadatnak néktek. Mt. 6, 33. Ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele. I. Tim. 6, 8. — 1. A mindenhatónak hitt pénz, a tudomány, a gép, a testi erő, a modern gazdálkodás és az egyesülés ereje ma annyi jót, szépet ígér az embereknek, hogy embermilliók Isten nélkül, templomon, azaz egyházon kívül is jól érzik magukat, sőt nyíltan is el akarnak szakadni Alkotójuktól és Megváltójuktól. Jézus bár tudta, hogy Isten sok drága földi ajándékot és gyönyörűséget tartogat az ember számára, mégsem kecsagetett soha senkit valamilyen földi haszonnal, sikerrel, eredménnyel. Tudta, hogy csak egyetlen egy célért érdemes élni, az Isten országáért. Másnak a világi életben örülni nem érdemes, csak ha a neveink fel vannak írva a mennyben. Jézus senkinek nem akar ma sem csalódást okozni, ezért nem ígér ma sem földi jutalmat senkinek. Úgy szeressük s kövessük Őt, hogy ezért szemellátható hasznot ne várjunk, „az Isten országa nem szemmel láthatólag jó el“, „ég és föld elmúlnak.“ 2. Egyetlen egy kívánság hajtson hát bennünket az életben minden jóra. Ingyen kegyelemből, Krisztus Urunk érdeméért jöjjön el Isten országa hozzánk is. Gyermeki kívánságainkat is vizsgáltsuk felül Üdvözítő Urunk igéivel. Kicsi testi kívánságok nagyra nőhetnek. De az Isten országáért szolgáló életben sok rossz kívánság meg sem fogamzik bennünk. Ha Jézus közelében élünk, akkor a sátán nem igen köthet belénk.

Hogyan lehet, hogy a leggazdagabb emberek nem a legboldogabb emberek a föld kereségén? Ezt kérdezték egyszer a híres, okos Franklin Benjamintól Amerikában. Aki kérdezte, igazán nem tudta megérteni, hogyan hogy folyton nő a gondja annak, aki folyton gazdagszik? Franklin nem szóval felelt erre a kérdésre. Eppen igen szép almák akadtak a keze ügyébe, meg egy kicsi gyermek is volt a közelében, hát úgy válaszolt a kérdezőnek, hogy egy almát adott a gyerekeknek. A gyerek igen megörült az almának, de mikor éppen bele akart harapni, akkor egy nagyobb és szebb almát nyújtott a kicsinek. Mikor ebbe akarta a kis fogát a gyermek belevésni, akkor még nagyobb és szebb almát adott neki Franklin bácsi. Nem is került harapásra a dolog, mert a gyerek szeme nem bírt betelni a szebbnél-szebb almákkal, amiket a jó bácsi egymásután az ölébe rakott. Utóljára nem is foghatta azokat, leestek a földre és a gyerek keservesen el-pityeredett.

A hálás és megelégedett szív mennyei kincs. Az arab meseköltő, Lokman, régebben rabszolgá volt Abesszíniában. Jó gazdája egyszer mégis igen rosszkedvű volt és egy igen keserű dinnyét adott Lokmannak. A rabszolga szó nélkül megette a dinnyét az utolsó falatig. Az ura csodálkozott ezen és megkérdezte, hogyan

ehette meg ezt a dinnyét. A rabszolga higgadtan válaszolta: „Uram, annyi jó édes dinnyét kaptam már tőled, hogyne ehetnék meg egyszer egy keserűt is?” Azt mondják, hogy ez a felelet annyira tetszett az urának, hogy szabadon bocsátotta a rabszolgáát.

Aki Isten országát várja, az az örökségből is könnyen osztozik Svájc egy falujában 1783-ban meghalt egy jó módú gazda. Két nagykorú gyermeke maradt, akik az örökségen osztozkodhattak, egy fiú és egy leány. Ugy volt, hogy a fiú kapja a házat és földet, a leányt a fiú pénzüll fizeti ki. A leány 800 forintot követelt, ami abban az időben igen sok pénz volt. Nem is merte a leány a fivéréből ez összeget közvetlenül kérni, hanem a községtanács előtt adta elő a kérelmét. A tanács úgy gondolta, hogy a leány 750 forinttal is megelégedhetnék, mert nagy szeme van — úgymond — most a pénznek. De a leány csak megmaradt a 800 frt. követelése mellett. Ekkor hívták a fiút és kérdezték, hogy mit szól a 800 forint követeléshez. A fiú így szólt a tanácsbeliekhez: „Nem 50 forinttal kevesebbet, hanem 50 forinttal többet adok a húgomnak, mert aki az apai háznál marad, mint én, az mindig jobban jár, mint aki elkerül a háztól.” A tanácsbeliek e válaszra elmosolyodtak és így szóltak: „Ha mindenki így gondolkodnék, akkor könnyű volna árvagyámnak és örökségosztónak lenni.” A fiú pedig ettől kezdve igaz testvériségben élt a nőtestvérével haláluk napjáig és ez a békesség bizonyára többet ért 50 forintnál.

Aranymondás: A földön senkisémet mondhatja, hogy: megvan mindenem. Senkisémet mondhatja, hogy: semmim sincsen. Isten kegyelméből azonban mindenki részesülhet a legfőbb jóban, azaz mindenki előtt nyitva áll Isten országa.

Záróimánkban bölcs és értelmes szívet kérünk Istentől, nem kívánunk egyebet, csak hogy engedelmes bárányai lehessünk Üdvözítő Pásztorunknak.

Ének: Jöjj az Úrhoz gyermekem. Hallelujah. 102. sz.

N. I.

Missziói imaóra.

A Misszióegyesület tagjai és a misszió barátai minden hónap második keddjén (tehát most: november 10., Luther Márton születésnapja) missziói csendes órát tartanak, vagy csoportokban, vagy ha erre nem nyílik alkalom, magánosan. Novemberi elmélkedésünk témája legyen: Az Isten jóvótárlátó való megemlékezés kötelessége és joga.

Az elmélkedés alapjául ajánljuk a következő igéket:

„Akkor tanakodtak egymással az Úrnak tisztelői, az Úr pedig figyelt és hallgatott, és egy emlékkönyv iraték ő előtte azoknak, akik félik az Urat és becsülik az ő nevét” — Malakiás 3, 16.

„És minekutána a kenyeret vette, hálákat adván megszegé, és adá nékik, mondván: Ez az én testem, mely ti érettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Hasonlóképen a pohárt is, minekutána vacsorált, ezt mondván: E pohár amaz új szövetség az én véreemben, mely ti érettetek kiontatik” — Luk. 22, 19, 20.

„Igyekezni fogok azon, hogy ti az én halálom után is mindenkor megemlékezhessetek ezekről” — 2. Pét. 1, 15.

November havában megkezdődik az új egyházi esztendő. Emlékezzünk meg hálával és dicsérettel mindazon adományokról amelyekkel Isten minket az egyházi év folyamán a kegyelmi eszközök: az Ige, a szentségek, a hívők közössége, az ima révén részesített. Vizsgáljuk meg, hogy miképpen használtuk fel ezeket a kegyelemajándékokat. Miképpen sáfárkodtunk alkalmainkkal, tehetségeinkkel, erőnkkel. Emlékezzünk meg különösképen a mi Urunknak a Jézus Krisztusnak jótéteményéről, aki szegénnyé lett, hogy minket gazdagítson.

Adjunk hálát, hogy Isten örökdítt felettünk s magyar hazánkban akadály nélkül tehetünk bizonyosságot hitünkéről, résztvehetünk háborgatás nélkül az anyaszentegyház életében, gyermekeinket a keresztyénségben nevelhetjük és a misszió céljaira korlátozás nélkül adakozhatunk.

Könyörögjünk, hogy Isten ismeresse meg velünk mindazt a kegyelmet, amelyben részesít s indítson bennünket őszinte hálára nemcsak szavakban, hanem tettekkel is, hogy magunkat odaszenteljük az ő szolgálatára, amiként ő is önmagát adta értünk. Kérjük, adjon nekünk erős és tiszta hitet, hogy gyermeki bizalommal menjünk át az új egyházi esztendőbe.

A szél fú, ahová akar.

„Szívem meghal utánad.“

Amikor az első misszionáriusok eljutottak a déli tenger szigeteire és hozzáfogtak a Bibliának a bennszülöttek nyelvére való lefordításához, sok szó akadt, amelyekre nem volt kifejezés ebben a nyelvben. „Boldogság,“ „reménység,“ „szeretet“ stb. szavuk nem volt, csak a „gyűlöletet,“ „gyilkosságot,“ „bosszút“ ösmerték. A „szeretet“ szóra csodálatos kifejezést találtak e nyelvben. Így fordították: „Szívem meghal utánad.“ A misszionáriusok így hirdetik Nagypénteken Isten nagy szeretetének művét: Isten szíve meghalt utánad a Golgothán. Lehet e megragadóbban és találóbban ábrázolni Isten végtelen nagy szeretetét? Mi már annyira megszoktuk a csodálatraméltó dolgokat, hogy semmi benyomást sem gyakorolnak ránk. Ha valaki mélyebben behatol a kereszt titkába, tudja, hogy Aki ott életét adta érettünk, már akkor szeretett bennünket, amikor ellenségei voltunk, annak alázatosan meg kell vallania: Az az én fájdalmam, az bánt, hogy nem tudlak eléggé szeretni, amint szeretnem kéne Téged.

Zarándi Attila.

HIREK.

D. Kapi Béla dunántúli püspök püspöki működésének 20 éves jubileumát nagyszabású és meleg ünnepség keretében ülte meg a dunántúli egyházkerület szeptember 30-iki közgyűlése keretében. Az ünnepsélen képviseltette magát a kormány, a kultuszminisztérium; jelen voltak D. Báró Radványzky Albert egyetemes felügyelő, Raffay Sándor és Kovács Sándor evangélikus, Medgyaszay Vince és Ravasz László ref. püspökök, Soltész Elemér tábori püspök, Józán Miklós unitárius püspöki vikárius, Geduly Henrik püspök képviselőtében Dr. Domján Elek főesperes, számos egyházi és világi előkelőség. Áldásos püspöki működésének 20-ik évfordulóján a Misszió Lapok is tisztelettel köszönti a jubiláló püspököt és buzgón kérjük további életére és munkájára Isten áldó kegyelmét!

D. Dr. Ihmels Károly lipcei egyetemi tanár, a Lipcei Misszió igazgatója, október 22-ikén érkezett meg Győrbe Pozsonyból. Győrből két előadást tartott; egyiket a Szeretetházban a gyermekeknek, a másikat a templomban. A templomban Németh Károly, Misszió-egyesületünk egyházi elnöke üdvözölte őt és a jubiláló Lipcei Missziót a Misszió-egyesület nevében. A templomi ünnepélyen és előadáson D. Kapi Béla püspök is résztvett. D. Dr. Ihmels Károly Győrből a püspök úrral utazott október 23-ikán Sopronba. — D. Dr. Ihmels igazgató úr körutjával kapcsolatban megkérjük azokat a lelkes urakat, akiknek gyülekezetét meglátogatja, hogy az igazgató úr előadásáról stb. Egyesületünk titkáranak (Danhauser László vallástanár, Bpest, VI., Bajza-u.

45.) ismertetést küldeni vagy küldetni szíveskedjenek.

Dr. Molnár Gyulát, misszióegyesületi elnökünket, a domonyi gyülekezet felügyelőjének megválasztotta; beiktatása szeptember 27-ikén volt, amely alkalommal szeretett elnökünket a Misszió-egyesület is üdvözölte. Isten áldását kérjük felügyelői munkájára is!

Címváltozás. Iratterjesztésünk vezetőjének, özv. Gáncs Aladárnénak címe: Budapest, VIII., Balassa-u. 9.

Tanácsülésünk és közgyűlésünk. Pápan, október 4-ikén tartotta Misszió-egyesületünk tanácsülését és közgyűlését. Nagyon sajnáltuk, hogy Dr. Molnár Gyula elnökünk nem vehetett részt. A tanácsülésen jelen voltak Németh Károly elnök, Danhauser László jegyző, Rimár Jenő pénztáros, Antal Károly ellenőr, Drenyovszky János a Misszió Lapok kiadóhivatalának vezetője, Fábian Imre, Dr. Kneffel József, Nitschinger János, Dr. Báró Podmaniczky Pál és Szabó József. Amikor itt a tanácsülésről referálok, egyuttal a közgyűlés tárgyalási pontjait és határozatait is ismertetem, mert a közgyűlés elé kerültek a tanács határozatai. A pénztáros és az ellenőr jelentése szerint az Egyesület összes bevétele 11.752 P, összes kiadása 10.922 P, maradványa 830 P. A költségvetés szerinti bevétel 5.522 P, kiadás 5.522 P. A vagyonleltár szerint cselekvő vagyon 4.610.60 P, szenedő vagyon 805.64 P, tiszta vagyon 3.804.96 P. Megbeszélés tárgyát képezte boldogult Gáncs Aladár síremlékének felállítása; úgy tervezzük, hogy a síremlék lehetőleg az egyetemes közgyűlés alkalmával felavatható legyen; erre a kegyeletes célra mintegy

1.200 P folyt be a pénztárba. Hogyha ebből az összegből a sírkő felállítására után még marad, akkor azon az Egyesületnél Gáncs Aladár-alapítványt létesítenek, amelynek tőkét az iratterjesztésben, illetőleg iratokban fogjuk elhelyezni. Az Egyesület támogatásában fogja részesíteni, amint már eddig is tette, a Lipcsei Missziót, a finn missziót és az ukránok közti missziót, ezen utóbbit Neuendettelsau révén. A Németh Gyula által készített missziói Énekeskönyv is megbeszélés tárgyát képezte; a tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Énekeskönyv kiadásánál tekintettel kell lennünk arra, hogy a Dunántúli Énekeskönyvnek pótfüzettel való ellátása küszöbön áll; ebbe a pótfüzetbe külmissziói énekek is lesznek; Németh Gyula tehát ennek a pótfüzetnek is bocsásson rendelkezésére külmissziói énekeket. D. Dr. Ihmels lipcsei missziói igazgató, egyetemi tanár körutját is megbeszélte a tanács; D. Dr. Ihmels október 22-ikén tartja első előadását Győrben, onnan megy tovább Sopronba és más gyülekezetekbe; az egyetemes közgyűlésen D. Báró Radvánsky Albert egyetemes felügyelő úr egyházunk részéről üdvözölni fogja a jubiláló Lipcsei Missziót és annak igazgatóját; D. Ihmels előreláthatólag nov. 1-ig marad hazánkban. Drenyovszky János a Missziói Lapok kiadóhivatali jelentését terjesztette elő. A tanács úgy határozott, hogy a lapnak alakja megnagyobbitandó és terjedelme is bővítendő lesz az 1937. évtől kezdve. A közgyűlésen Rimár Jenő imádkozott; a vil. elnöki tisztet Dr. Kneffel József látta el. Üdvözölték a közgyűlést és az Egyesületet Mihály Sándor, a veszprémi egyházmegye felügyelője és Schöck Gyula pápai lelkész. A közgyűlés letárgyalta a különböző jelentéseket. A választások során megválasztottak tiltkárnak Danhauser László, jegyzőnek Zászkaliczky Pál, az iratterjesztés vezetőjének özv. Gáncs Aladárné, a Missziói Gyermekszövetség országos vezetőjének Belák Sándor (Tokaj), a Missziói Lapok szerkesztőjének Németh Károly. A közgyűlés köszönetet mondott a pápai gyülekezetnek, a vendéglátó családoknak, a konferenciái közreműködőknek. Dr. Báró Podmaniczky Pál egyetemi tanár javaslatára a közgyűlés elhatározta magyar missziói filmek kiadását, Farkas Zoltán kölesdi lelkész vállalkozott a filmszöveg írására és fordítására; Dr. Br. Podmaniczky felajánlotta a saját és a theol. szemináium filmjeit. A köz-

gyűlés ezen készséges felajánlásokért is köszönetet mondott.

A diakonisszaintézmény 100 éves jubileuma. Fliedner Theodor, a kaiserswerthi kicsiny és szegény gyülekezet lelkipásztora (1800—1864), 1836. október 13-án nyitotta meg diakonisszaházat Kaiserswerthben. Az első diakonissza Reichardt Gertrud, egy orvosnak leánya és egy orvosnak testvére, az első ápoló pedig egy róm. kath. szolgálóleány volt. A kicsike mustármagot Isten gondjaiba vette. Ma a kaiserswerthi diakonisszaintézet kebelébe 70 diakonisszaanyaház tartozik, mintegy 30.000 diakonisszával. Fliednernek a külmisszió körében is nagy érdemei vannak. Az ő életmunkája is bizonyosságot tesz arról, hogy a belmisszió és a külmisszió ikertestvérek. A keleti diakonissza- és misszióügy érdekében fejtett ki nagy munkásságot. Missziói munkája Jeruzsálemből indult ki. Konstantinápoly, Alexandria, Beirut, Sidon már Fliedner életében láttak falaik között diakonisszákat és élvezhették a diakonisszák munkájának áldott gyümölcseit. Ő maga is járt a Keleten. Magyarországon Pozsonyban volt az első diakonisszaanyaház. Csonkamagyarországon három anyaház van: Győrött, Budapesten és Békéscsabán. A diakonisszák a külmisszióban is tevékenykednek.

Kapcsolatunk a Lipcsei Misszióval Most hagyta el a sajtót D. Fleisch Pál könyve: „Hundert Jahre lutherischer Mission“ (Száz évi lutheránus misszió), amelyben a Lipcsei Misszió megbízásából ennek 100 éves történetét írta meg. Richter, a külmissziói irodalom szakértője, akinek alkalma volt a könyv korrektura íveit elolvasni, úgy ítél, hogy német nyelven ez a könyv a legjobban megírt történet egy misszió társulatról. D. Fleisch könyvében érdekes és örvendetes adatra bukkantam, nevezetesen arra, hogy a magyar evangélikusok már 1848-ban összeköttetést tartottak fenn a Lipcsei Misszióval, amely abban az esztendőben kapta ezt a nevet. D. Fleisch azt írja, hogy a szavazati joggal bíró egyesületek mellett voltak kisebb körök is, amelyek szintén a Lipcsei Missziót támogatták. Ilyen kisebb körök voltak Csehországban, Észak-amerikában, Ausztriában, Finnországban és Magyarországon. — Hogy az egyetemes lutheránusság szempontjából milyen jelentősége volt a Lipcsei Misszióknak, azt tanusítja az a körülmény, hogy a szavazati joggal bíró egyesületek és körök közt ott vannak: Lengyelor-

szág, az orosz keleti tengeri tartományok, Déloroszország, Svédország, Norvégia, a dániai misszióegyesület és a kopenhágai missziói kollégium. Elmondhatjuk, hogy a Lutheránus Világkonvent gyökerei a Lipcsei Misszió, tehát az egyház külmissziói munkája révén, visszanyulnak egy évszázadra. D. Fleisch könyve szerint 1900-ban három magyar-

országi egyházkerületnek volt szavazati joga a Lipcsei Misszió közgyűlésén. Jelenleg tőlünk a bányai egyházkerületnek és Misszióegyesületünknek van szavazati joga. — A háburú utáni esztendőben a Lipcsei Misszió részéről Ihmels missziói igazgató, Hammitzsch és Handmann inspektorok jártak nálunk és tartottak előadásokat.

Kimutatás

a magyarhoni ág. hitv. evang. Misszióegyesület pénztárába 1936. augusztus 23-tól október 22-ig beérkezett összegekről.

Tagdíjak: Borgulya Endre Szarvas 2, Drenyovszky János Kispest 3, Fábán Imre Sárszentlőrinc 3, Bikfalvy Mislósné Galgagyörk 3, Diakonissza anyaház Győr 10, Broschkó Gusztáv Bpest 3 (1), Sopronból: Dr. Deák János 3 (1), Lomniczy Géza 3 P.

Offertorium: Domony 31.26, Iklad 3.05, Bpest Üllői u. külm. órák 10.30, Belák János missz. körútján 39.28, Pápa 47.52, Mezőlak 4.20, Nagycsád 0.96, Gércse 3.79 P.

Adományok: Győről: özv. Ritter Frigyesné 5, N. N. 5, özv. Dr. Lengyel Arminé Pestszentlőrinc 1, Nyeste Gáborné Pestszentlőrinc 1, Fábán Imre Sárszentlőrinc 1, Szántó Jenőné Nyiregyháza 2, Dr. Molnár Gyula Bpest 4, Belák Sándor Tokaj 4.80, Belák Sándorné 6, N. N. 0.50, Kocsis Ferenc Tiszaföldvár 1.20, Gércsől 6.50, Szarvasi missz. fiókegylet 82.02 P.

Perselygyűjtések: Győr külm. óra 3.53, Nádudvari bibliakör 4.20, Pavlik Ferenc Bonyhád 1, Tokaj 2.63, Bpestről: Taschner Ilona és Erzsébet 3.02, Pataki Antalné 8.90, Angyalföldi bibliakör 8.30, Erdőkürti bibliakör 8.44 P.

Gyermekszövetség: Czug Dezső Magyarzombafra 2.40, Alszipor 1.50, Kemeneshőgyési konfirm. 2.95, Bélyegért: Dombóvár 2.90, Rákospalota 4.30, Meszlen 1, Uraujfalu 8.30, Tokaj 2.37, Drenyovszky János tanítványai Kispest 3.66, Lányi Irén Kiskőrös 2, Lucsán Márton 0.80, Bécsi Rózsika Bakonyszombathely 1 P.

Gáncs Aladár síremlékére: Pesti magyar egyház vallásánári testülete

Szeretettel kérem a tagokat és a hittestvéreket, hogy a szelvényen megírt zúzókedjenek, mely címen: tagdíj, offertorium, gyűjtés vagy adomány címen könyvelendő el a küldött összeg.

Budapest, 1936. október 22.
Csekk számla száma 16.188.

200, Broschkó Gusztáv A. 5, di Gleria Viktor 10, Juhatsék Nándor 5, özv. Ébner Ferencné gyűjtése 3.40, Somogyi Béla Körment 5, Bánszky György Alberti 12, Kutas Kálmán Szombathely 2, Székesfehérvárról: az egyház 50, özv. Mirth Józsefné 10, Hoffer N. 5, Tóth Sándor 2, Dr. Farkas Elemér 5, özv. Rieder Dezsőné 2, Hatka Sándor 2, Máté Lajos 1, Demjén Istvánné 2.40, Solymosi Mihályné 1, Hajdú Mihály 5, Vízvárdi István 0.50, Csitkei József 2, N. N. 2, Scheller Lajos 2, Zugor Ernő 2, Irányi Kamill 5, Olvashatlan 3, Turska Ferencné (Várpalota) 1.50, Balogh János 2, Kárász István 2, Ondy Géza 1, Seregély József 3, Antal Károly 10, Zugor Józsefné 10, Soós János 3, Hecinger Lászlóné 1.50, Zugor Sándor 10, Lajos Ferencné 1, Bostai Károlyné 6.50, Mohai Józsefné 2.50, Kigyósy István 5, Falvay Sándor 5, özv. Pichler Jánosné 2.50, Braxatorisz Zoltán 2.50, Horváth Péterné 10, Mórocz Károly 10, vitéz Murai Endre 10, Rosta Károly 2, özv. Westfahl Vilmosné 1.50, özv. Berger Miksáné 5, Varsányi Ferencné 2, Lugosi Lajosné 2, özv. Szentcs Józsefné 0.50, Horváth Kató 10 P.

Christananda missziójára: Zarándi Attila 3, Dr. Molnár Gyula 2, Missziói fiókegyesület 312 P.

Ukrán misszióra: Bpestől Köhler Jolán 10, Rimár Jenő 5, Trenka Tamásné 2, Bánszállási vasárnap iskolások 2, N. N. Pécs 10, Győről Miklós Mihály 10, Ev. Ifj. Egl. 2 P.

Árva javára: Zarándi Attila Budapest 3 P.

Rimár Jenő pénztáros
XIV., Gizella ut. 28. fsz. 1.
Telefon: 2-97-189.